

2020-02-20
Fi2020/00664/KO

Finansdepartementet

Konsumentverket
Box 48
651 02 Karlstad

Uppdrag att analysera marknaden för konsumentkrediter och risker för överskuldssättning

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Konsumentverket att göra en analys av situationen på marknaden för konsumentkrediter och risker för överskuldssättning.

Myndigheten ska redovisa förekomsten av områden där verket bedömer att det finns utrymme för förbättringar av konsumentskyddet. I uppdraget ingår dock inte att lämna författningsförslag.

Konsumentverket ska vid genomförandet av uppdraget ta tillvara kunskaper och erfarenheter samt inhämta synpunkter från Finansinspektionen och Kronofogdemyndigheten.

Konsumentverket ska senast den 1 mars 2021 redovisa uppdraget till regeringen (Finansdepartementet).

Bakgrund

En hög skuldssättning i förhållande till de egna ekonomiska förutsättningarna kan medföra omfattande problem för enskilda och deras närstående i form av t.ex. ekonomiska svårigheter och ohälsa. Skuldssättning av detta slag kan även få samhällsekonomiska konsekvenser. Förändringarna på kreditmarknaden i form av bl.a. ökad marknadsföring av krediter, och fler möjligheter att ta lån eller skjuta upp betalningar, kan medföra att konsumenter får ökade problem med skulder. Många konsumenter har också bristande kunskaper om privatekonomiska frågor och saknar ekonomisk buffert för oförutsedda utgifter. Antalet personer med skulder hos Kronofogdemyndigheten har blivit något färre under de senaste åren, men antalet personer som får sin första skuld hos myndigheten (s.k.

förstagångsgäldenärer) och ansökningarna om betalningsföreläggande ökar, liksom den sammanlagda skulden.

Skulderna till följd av konsumtionslån utan säkerhet, särskilt de lån som överstiger 100 000 kronor, har ökat kraftigt under det senaste decenniet, och ett växande antal av dessa lån leder till ansökningar om betalningsförelägganden. Konsumtionslånen utgör en knapp femtedel av hushållens skulder, men eftersom räntan är högre och återbetalningstiden kortare än för bolån står de för en större andel av hushållens skuldbetalningar.

I budgetpropositionen för 2016 presenterades en strategi för att motverka överskuldsättning (prop. 2015/16:1, utg.omr. 18). Strategin omfattade en rad åtgärder av såväl förebyggande som stödjande karaktär, liksom förbättrade möjligheter till skuldsanering för de svårast skuldsatta. Nya regler om högkostnads krediter, spel om pengar och skuldsanering har beslutats under senare år. Konsumentverket har vidare fått och rapporterat uppdrag om rekommendationer för den kommunala budget- och skuldrådgivningen och om fördjupad samverkan mot överskuldsättning. Regeringen har i propositionen Presentation av betalningssätt vid marknadsföring av betaltjänster online (prop. 2019/20:79) föreslagit att krediter inte får vara förstahandsalternativ för betalning vid e-handel om det finns andra betalningsalternativ. Europeiska kommissionen har även inlett en översyn av konsumentkreditdirektivet. En rad ytterligare möjligheter att motverka överskuldsättning har belysts i olika sammanhang, bl.a. i rapporter från myndigheter. Exempelvis har kreditförmedlares roll och marknadsföring uppmärksammats.

På regeringens vägnar

Lena Micko

Marita Axelsson

Kopia till

Justitiedepartementet/L2
Finansdepartementet/S3 och V
Finansinspektionen
Kronofogdemyndigheten